

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De speciebus Duliaë. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

sumit sibi honorē: sed qui vocatur à Deo tanquā Aarō. Quādo
verò honor dicitur quod exhibetur alicui gratia superioritatis
ad ostensionē subiectionis, vel propter prioritatē, vel naturę di-
gnitatem, vel excellentiā in aliqua gratia propter superioritatem
vt Ro. 13. Cui honorē, honorem. i. Petr. i. Regem honorificato.
Propter prioritatē tēporis: vt Leuit. 19. Coram cano capite con-
surge, & honora patrem tuū & matrem tuam. & Mala. i. Si ego
Exo. 20. Honora patrem tuū & matrem tuam. & Mala. i. Si ego
pater, vbi honor meus? Propter excellentiam in aliqua gratia
honor exhibendus est omnibus, quia debemus credere quod om-
nes nos excedant in aliena gratia. i. Petr. 2. Omnes honorate.
Rom. 12. Honore inuicem proueniētes. Glo. Aliter non est fir-
ternus amor, nisi in mutuis se proueniāt obsequiis. Ephe. 4. Sub-
iecti inuicem in timore Christi. Phil. 2. In humilitate superio-
res sibi inuicem arbitantes. Gl. Aug. Non hoc ita debemus ar-
bitrari, vt nos aestimare fingamus: sed vere aestimemus posse
esse aliquid occultum in alio. quo nobis superior sit, etiam si ho-
num nostrū quo illo videmur superiores esse, non sit occultū.

De speciebus Dulix.

CAP. I.

Sequitur de speciebus dulix. Notandum ergo quod digni-
sima species dulix est honor qui debetur humanę naturę, quę
filius Dei assumpsit. Specialiter verò honoranda est humana na-
tura in Christo propter inhonorationem quam in cruce susti-
nit: secundū illud Phil. 2. Humiliauit semetipsum, factus obe-
diens vsque ad mortē: mortē autē crucis. Propter quod & Deus
exaltauit illū &c. Propter hoc ex institutione ecclesię fit adora-
tio crucis, in qua id cui exhibetur honor ille est Christus passus
ignominia verò est causa illi⁹ honorationis. ¶ De adoratione hu-
manę naturę à filio Dei assumptę, dicit gl. Aug. super illud Ps.
Adorate scabellū pedum eius, quoniā sanctū est. Sciēdū quia in
Christo terra est, id est, caro quę sine impietate adoratur. Hęc
species dulix, hyperdulix vocatur, quę soli humanitati Christi
exhibetur. Vnde gl. sup illud Ps. Adorate scabellū pedū eius &c.
Dulix adoratio est, quę etiā creaturę exhibetur. Quę duas spe-
cies habet: vnā quę indifferēter omnib⁹, alterā quę soli humani-
tati Christi exhibetur. ¶ Post naturā humanā à filio Dei assumptā,
exhibēdus est honor beate Virgini, in qua & ex qua filius Dei
carnē assumpsit. Damas. Dei genitricis imaginis nō materiam, sed
figurā adoramus. Figurā hic intellige figuratū siue significatū
per imaginē. Et subdit Damas. Honor enim qui est ad ipsam, ad
eū qui ex ipsa incarnatus est reducitur. Hoc ideo dicit, quia pro-
pter

per filiū adoratur mater. ¶ Tertio exhibendus est honor beatis angelis, & sanctis qui sunt in statu glorię, ab his qui sunt in statu miserię. Status enim miserię inferior est statu glorię. Matt. 23. Inter natos mulierū nō surrexit maior Ioāne Baptista, qui autem minor est in regno calorū, maior est illo. ¶ Quarto exhibendus est honor his qui præsunt in ecclesia militante: qui scilicet sunt in gradu superiori, ab his qui sunt in gradu inferiori. Qui enim præsunt, loco Dei sunt: & ideo honor vel cultus eis exhibendus est. Vnde & Dij vocantur. Exo. 23. Diis non detrahes: & principi populi tui non maledices. Præcipue verò honor exhibendus est his qui præsunt ad spiritualia. 1. Tim. 5. Qui bene præsent presbyteri, duplici honore digni habeantur: maxime hi qui laborant in verbo & doctrina. ¶ Quinto exhibendus est honor amicis Dei, etiā in statu vitę qui sunt notę sanctitatis. Vnde qui se reputant peccatores, cum genuflexione suffragia solent petere à talibus. Status enim eorū secundum suam reputationē inferior est statu aliorū: sicuti status serui à statu filij vel domini. Filius domini à seruis dominus solet vocari. Matt. 15. Nō est bonum sumere panē filiorū, & dare canibus. Canes vocat peccatores filios iustos. Et subditur: Etiā domine: nā & canes edunt de micis quę cadunt de mensa dominorum suorū. Intellige illos dominos qui prius vocati sunt filij. De hoc honore dicitur Isa. 49. ad ecclesiā: Vultu in terra demisso adorabūt te. Itē notandū q̄ honor quandoque exhibetur creaturę absolute: quandoque Deo absolute: quandoq; verò honor respicit relationem seu cōparationem creaturę ad Deum. Et de illo honore sciendum est, q̄ potest exhiberi Deo in creaturę, vt in imagine eius, vel in ministro eius, vel in tēplo materiali, vel spirituali, vel in rebus, vel in aliis rebus quę ad cultū Dei pertinent: & est honor patrię. Et Deus est, id cui propriē exhibetur honor ille: creaturę verò est mediū, vel occasio aliqua cogitandi de Deo, & afficiēdi eum, & signo exteriori iudicandi affectū illū. Si verò honor exhibeatur creaturę cōparatione Dei: honor dulci est, & Deus est, vt causa illius honoris: creaturę enim siue cōsideretur absolute, siue inquantū imago Dei, vel ministras ei, vel associata ei in vna persona, nō fuit sic ab æterno, sed incepit esse: vnde non videtur ei exhibenda reuerentia latrię. ¶ Et notandum quod reuerentia quę debetur rebus Deo dedicatis, vt loco sacro, scilicet templo vel cōmeterio, vel his quę pertinet ad ornatū tēpli, vel sacro tēpori, videtur esse quidā timor, quo timeamus intrare templū illorū, vel nō sanctificati, vel appropinqua-

re altari, vel aliis rebus sacris, vel contrectare res sacras, vel inquinare nos in loco, vel tempore sacro, vel violentiā inferre facto loco, vel cōmunia opera ibi exercere: de hoc timore legitur Gene. 28. Quā̄m terribilis est locus iste: nō est hic aliud, nisi domus Dei, &c. Malach. 2. Leui à facie nominis mei pauebat. Cui dominus sanctus sit, in sanctitate vult appropinquari ad eius ministeriū. Exo. 28. Aaron sanctificatus minister mihi. Qui vult Deum non ostendit sanctum ad ministerium eius in sanctitate appropinquando, ipse ostendet eū non sanctum pro immunitate sua à Deo penā recipiendo. Leui. 10. Arreptis Nadab, & Abihu filij Aaron thuribulis imposuerunt ignem, & incensum deliquit offerentes coram domino ignem alienum, quōd eis præceptum non erat: egressusque ignis à domino, deuorauit eos. Dicitur Moyses: Hoc est, quod locutus est dominus, Sanctificabor in illis qui appropinquant mihi. Non legitur Christum in Euāgelij vita ista tantam iram per zelum ostēdisse, quantā ostendit eum vidit, quōd templo nō exhibebatur debira reuerentia. Ioan. 2. Matthæ. 22. Tunc impletum est illud, Zelus domus tuæ contemne me. Marci 10. legitur, q̄ non sinebat, vt quisquam transferret vā per templum. 1. Cor. 3. Si quis templum Dei violauerit, disperdet illū Deus. Traditur de Pompeio, quōd postquam illi qui cum eo erant prophanauerunt templum & stabulauerunt equos in porticu templi, nunquam post pugnauit quin vinceretur, qui hucus nūc fuerat fortunatissimus, & Heliodorus volens templum spoliare, diuinitus flagellatus est. 2. Machab. 3.

De errore illorum qui dicunt ecclesiam idololatrare circa Sanctos & imagines Sanctorum.

CAP. III.

Sequitur de errore illorum qui dicunt ecclesiam idololatrare quia ponit in ecclesiis imagines, & adorat diuersos sanctos. Qui error occasione potuit habere ex illo verbo Exo. 10. Nō facies tibi sculptile, neque omnē similitudinē, &c. Nō adorabis neque colēs. Item in Pl. Cōfundantur omnes qui adorant sculptibilia. Esther 3. legitur de Mardocheo, q̄ solus nō flectebat genua, nec adorabat Amā, eū omnes serui regis, qui in foribus palatij morabatur hoc faceret: sic enim eis præceperat imperator & Dan. 3. Tres pueri noluerunt adorare statuam Nabuchodonosor. Item Apoc. vlt. dixit angelus Ioan. cum cecidisset ad pedes eius, vt eum adoraret, Vide ne feceris: cōseruus tuus sum, & cōfratrum tuorum. ¶ Sed cōtrarium manifestē ostenditur ex hoc q̄ dominus imagines Cherubin præcepit fieri, Exo. 25. Esaias vidit dominū sedentem super solium excelsum. Esa. 6. Serap